

Θέμα: Δίκαιο Ιθαγένειας και Πολιτική Πολιτογράφησης

1. Τα ζητήματα της ιθαγένειας ρυθμίζονται κατά βάση στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας που χρονολογείται από το 1955 (ν.δ. 3370). Έκτοτε ο Κώδικας έχει υποστεί αλλεπάλληλες τροποποιήσεις αφενός για την εναρμόνισή του με τη συνταγματική αρχή της ισονομίας ανδρών και γυναικών και αφετέρου για τη διευκόλυνση της πολιτογράφησης ομογενών (κυρίως ν. 1438/1984 και 2130/1993). Αλλαγές έχουν επέλθει και πρόσφατα με το ν. 2910/2001.

2. Παρά τις τροποποιήσεις που έχουν κατά καιρούς επέλθει, οι βασικές επιλογές του δικαίου της ιθαγένειας παραμένουν κατά βάση οι ίδιες. Οι τροποποιήσεις επικεντρώνονται ειδικότερα στους όρους πολιτογράφησης των ομογενών και των αλλοδαπών, ενώ με τις αλλεπάλληλες παρεμβάσεις του νομοθέτη εγχαράχθηκαν στο σώμα της σχετικής νομοθεσίας αντιφάσεις και σε ορισμένα σημεία δημιουργήθηκε ασάφεια δικαίου. Πρέπει, τέλος, να σημειωθεί ότι ο πρόσφατος ν. 2910/2001 περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την πολιτογράφηση, όπου καταστρώνονται οι κυριότεροι κανόνες που ισχύουν γι' αυτήν.

3. Ενόψει τούτων, φαίνεται επιβεβλημένη η εκπόνηση νέου Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας από ειδική επιτροπή. Έργο της Επιτροπής θα είναι η κριτική θεώρηση των κανόνων, και όχι των αρχών, που διέπουν την ιθαγένεια, η διευκρίνιση ασαφειών, η συναίρεση αντιφάσεων και η επεξεργασία νέων κανόνων, όπου αυτή κρίνεται αναγκαία. Έτσι θα αποκτήσουμε ένα νέο, συνεκτικό, χρηστικό και εύκολα κατανοητό για τους πολίτες νομοθέτημα, που θα απηχεί σύγχρονες αντιλήψεις. Το εγχείρημα θα προσλάβει τη μορφή νομοθετικής κωδικοποίησης με βάση το άρθρο 76 παρ. 6 Συντ. Από τη στιγμή της σύστασής της, η Επιτροπή θα μπορούσε να παραδώσει το έργο της εντός 4-6 μηνών.

4. Η κωδικοποίηση του δικαίου της ιθαγένειας αποτελεί μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να διευκρινίσουμε την πολιτική μας για την πολιτογράφηση των ομογενών και κυρίως των αλλοδαπών. Για το σκοπό αυτό αναγκαία είναι η καταγραφή του πληθυσμού των (νόμιμων) μεταναστών, της εθνικής καταγωγής τους, του μορφωτικού τους επιπέδου, της επαγγελματικής κατάρτισής τους, του χρόνου νόμιμης διαμονής τους στη χώρα και όσων άλλων χαρακτηριστικών κριθούν αναγκαία για να αποτυπωθεί η εικόνα

τους και να εκτιμηθούν τα αποτελέσματα της πολιτογράφησης. Είναι προφανές ότι χωρίς την επεξεργασία αυτή δεν είναι δυνατή η διαμόρφωση πολιτικής με σταθερές επιλογές και αντοχή στο χρόνο.

5. Πρέπει επίσης να εξετασθούν με προσοχή οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν ορισμένες κατηγορίες αλλοδαπών που προτίθενται να πολιτογραφηθούν. Σημαντικότερες κατηγορίες είναι οι ομογενείς και οι πολίτες των κρατών-μελών της Ένωσης. Στο βαθμό που κριθεί αναγκαίο πρέπει να θεσπισθούν ειδικοί κανόνες γι' αυτές ή να επανεξετασθούν οι ισχύοντες ειδικοί κανόνες, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των ομογενών.

6. Για τη διαμόρφωση πολιτικής πολιτογράφησης πρέπει να προσδιορισθεί η επιθυμητή προοπτική της ελληνικής κοινωνίας, με γνώμονα την ανάπτυξή της, τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο διεθνές περιβάλλον.

7. Σημαντική πτυχή στην πολιτική πολιτογράφηση είναι η διαμόρφωση ενός αξιόπιστου διοικητικού συστήματος διαχείρισής της, αφού η πολιτική δοκιμάζεται εντέλει στην εφαρμογή της. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διοικητικοί μηχανισμοί που ισχύουν σήμερα είναι, παρά τις βελτιώσεις που διαγράφει ο ν. 2910/2001, απρόσφοροι να εγγυηθούν τα αποτελέσματα μιας καλώς σχεδιασμένης πολιτικής πολιτογράφησης.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2001